

Pesta 19 septemvre (1 octomvre.)

Va eși in fia-care domineca. | Redact. : strad'a palariei nr. 7.

Nr. 38.

Anulu VII, — 1871.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'i'a 2 galbeni.

Regin'a. Dal-Cin

De unu timpu incóce cetimu multu despre unu nume, pe care-lu admira multi si-lu amintescu cu recunoscintia. Numele acest'a-lu porta o tierana italiana, fara invetiatura, care nu sci nici cetí nici scríe si care tóta viétia si-o petrece cu vindecarea morbosiloru.

Regin'a Dal-Cin locuesce in Vittorio, unu orasielu situatu in Itali'a septemtrionala. Ea se ocupa de operatiuni chirurgice si vindeca totu feliulu de sclintituri (luxatio foemoris; caxalgia) va sê dîca atari morburi, pe care sciinti'a medicala le-au dechiaratu de necurabile pana acuma.

Pentru rezultatele ajunse prin operarile sale, Dal-Cin a devenitu renumita nu numai in orasiulu unde locuesce si ingiurulu aceluia, fara renumele ei a strabatutu mai de parte, chiar si pana pe la noi, de unde multi parinti i-si duc pruncii sei, multi ómeni indruma pe cunoscutii

si amicii sei la operatricea susu numita, ca sê se reintórca vindecati de sclintiturele óre caroru óse a corpului seu.

Regin'a Dal-Cin s'a nascutu in 1819 lun'a lui aprile. Parintii sei Laurentiu Marchesini si Maria Zandonella a fostu ospetari. Mum'a Reginei inca s'a ocupatu in viétia sa cu multu succesu de vindecarea sclintituriloru si Regin'a de la ea si-a insusitu primele cunoscintie in acésta arta de vindecare.

Dal-Cin in etate de 18 ani s'a maritatu dupa unu omu fórte saracu, cu numele Laurentiu Dal-Cin.

Atunci asié de bine se pricepea la operatiuni chirurgice, câtu precum ea in sa-si spune, in diu'a cununii sale a operatu patru morbosi, si cu onorariulu capetatu de la

acestia si-a acoperitu spesele cununii sale.

Acum e de 52 de ani, femeia de o statura mediocra si are o espresiune inteligenta.

Regin'a Dal-Cin.

Umbla imbracata simplu inse curatu si afara de istetimea ce o dovedesce in operarile sale, nu are nici unu feliu de calificatiune.

Dorulu copilei.

I.

Frundia verde de pe vale,
Badea nu scfu ce baiu are,
Nici in séma nu me baga;
Ca si candu nu i-asiu fi draga,
De si vine 'n siedietóre,
E ca diu'a fara sóre,
Nu-i voiosu, nu-i superatu,
Nu se vede mangaiatu. —
De candu me lasà in giale,
Plangu amaru cu intristare,
Numai luna aru sci sê-i spuna,
C'am plansu cu ea dimpreuna.
O tu dómne! a-totu-potinte
Dâ-i curata, buna minte,
Sê se 'ntórca iute éra
La suav'a-i lelisióra ;
De nu s'a 'ntórce la mine
Sê se usce in suspine,
Si sê morá cum nu móre,
Nici o fintia sub sóre ;
Si sê móra mórte grea,
Câ pe mine nu me vrea,
Si sê móra asié usioru,
Cum nu pere alu meu doru!

II.

Demanéti'a 'ndalbe diori,
Singurica printre flori,
Ambla o juna 'n susu si 'n josu
Galfeda de-unu doiu doiosu,
De-unu doiu tainicu atftiatu
De amorulu mai curatu.
Ochii-su negri lucitori,
Ce-atítia 'n peptu amoru ;
Peru-i negru si frumosu
Flutura pe spate 'n josu.
Cum amblá, si suspiná
Cu tonu dulce asié cantá :
„Frundia verde de muhoru,
Me usuca alu badei doru ;
Déca, bade, me imbesci
Te rogu iute sê grabesci,
Vina bade ca ventulu
Séu mai bine ca gandulu,

Ca sê ffi si tu de fatia
Candu me despartu de viétia
Ca sê ffi aici iubite,
Candu eu ochii mi-oiu inchide,
Sê mai vedi a ta iubita,
Ce-o facusi nefericita !“

III.

Pe celu colnicu plinu cu flori,
Ambla adese 'n dalbe diori,
Josu in vale la isvoru
O fetitia beleióra
Usiorica sprintenióra,
Cu rochia sufulcata
Si cu fetia 'nflorilata,
De-a junetiei rose, crini,
Candu o vedi stai si suspini.
In manutíe olurele,
Cine gustédia din ele,
Uita doru, amaru si gele,
Candu ajunge 'n colnitielu
Genditória stâ nitielu,
De pe-o pétra mohorita,
Rumpe-o flóre inflorita,
O saruta cu amóre,
Si o scalda 'nlacrimióre,
O pune 'n d'albu-i sinu,
Ca si pe unu altariu divinu,
Si-apoi pléca suridiendu
Cu unu versu dulce cantandu :
„Floricea inflorita,
Pe petrutí'a mohorita
Infloresci din lacremile
De 'ntristare, séu de gele ?
Séu din lacremi de iubire,
Ce plangédu la despartíre,
Le-au versatu baditiulu meu,
Ce plecà cu dorulu greu ?!
Infloriti voi florióre,
Ca ve udu cu lacrimióre,
Ca sê véda badea dulce,
Candu sórtea 'napoi l'aduce,
Câ lelití'a lui iubita,
Pe petrutia mohorita,
Unde noi la despartíre,
Versâmu lacremi de iubire,
Sadí d'albe floricele,
De-alu lui doru, amoru, si gele,
Infloriti pan' voiu traí...
Éra déca voiu morí,
Vescedíti si voi cu mine,
Sê véda badea candu vine,
Despre a-vóstra inflorire
Câ traiescu in suferire,

Despre a vóstra vescedîre,
De a-lui doru, de a-lui iubire
Numele lui scumpu rostindu
Plecai capulu in mormentu !“

Paulu Draga.

Pentru amoru.

-- Novela. --

(Urmare.)

Nóptea si-lasă aripile sale pe lumea cea peccatósa, filomel'a se ascunse in frundie greu-rusiulu tacù in érba, nici lun'a nu esîse inca, — nu le vedea nimenea, nu le scie nimenea, — — dar Domnedieu erá de a supra, si priviá desceptu ca unu Domnedieu.

Dómn'a Clar'a se preamlá prin gradin'a castelului singura ca 'ntr'o pustietate. — Nu erá mai multu cine sê fuga la ea, sê se acatie de grumadii ei, sê-i adhia crinii cei bogati, sê-i deie sarutârele acele inocente si sincere, — nu erá cine sê graiesca unu cuventu catra ea.

Asié-i vine câte odata o superare, unu uritu ne mai observatu, ma din candu in candu in candu, consciintia ei, acelu jude necorumpabilu asié grea i se pareá in peptu — abié lumai portá. O simtîre o cuprindea, simtîrea dorerii; si apoi o téma, téma de sine, de sufletulu seu.

Singuru unu cugetu are ce o mangaiá pentru tóte suferintiele, — cugetulu nuntii. Ce-i trebue mai multu, scopulu si l'a ajunsu, câtu de curundu i va fi nunt'a, cunun'a cu celu celu-iubesce, cu Victoru. Anelulu s'a schimbatu si diu'a nuntii, diu'a pentru care si-a denegatu atâtea, pentru care a devenitu ceea ce e — e decisa. Cátu de curundu va fi soci'a lui Victoru, pe tóta viéti'a va fi a acelui pentru care si-a consacratu odihn'a, pacea, chiar sufletulu...

Dar ah, pacea, odihn'a totu-si — ce daru de la' Domnedieu. De unu timpu incóce nu merge nicairi, i se pare câ tóta lumea scie faptele ei, totu omulu o acusa, tóta frundi'a o blas-tema!

Catra manastire unde asié adese se preamlá sér'a nu mai merge in veci. I se pare câ dumbrav'a face zuietu candu intra ea pe carâril e ei. Hei facu zuietu crerii, si anim'a!

Si in dumbrava mai multe poti vedé ca pana acum. Nóptea pe la mediulu noptii intr'o

ferésta a claustrului in tóta nóptea candu dormu calugaritiele, candu dórme tóta notar'a, — se vede o fetióra alba in haine de calugaritia privindu pe o ferésta la luna, ca paserea prin zabrelele unei crusce urite, — si privesce si fantasédia, — si suspina, — si plange tóta nóptea.

Nu odata s'a intemplatu câ a inceputu a cantá nesce cantâri sirenice ca unu angeru dintr'alta lume, de simtîrile unei fetióre, de amoru, de unu june, de ochi mandri ca stelele, de perulu lui celu mandru — — si canta confusu ca o nebuna. Apoi adese si-perde armoni'a, versulu celu angerescu i se preface intr'o sberare schimosita, si striga si sbéra si tîpa ca o nebuna, apoi promite amoru, dechiaméza ca unu oratoru, apoi éra sbéra, si in urma ride cu hohotu nebunesce, de hohotele ei rescanta padurile, si in asemenea casuri se vede la luna cum vinu ca umbrele in giurulu ei chipuri de femei, tóte albe ca nesce spirite, si o prindu de tóte partile cu puterea sê o duca, ér ea si inclésta manile de crucile feresti, si sbéra. Nu voiesce sê mérga, striga unu nume sê-i ajute, sê nu o lase — si o ducu serman'a de la ferésta cu puterea. Multu timpu se mai audu strigatele la ferésta.

Dómn'a Clara visédia de nunta, de place-riile nuntii...

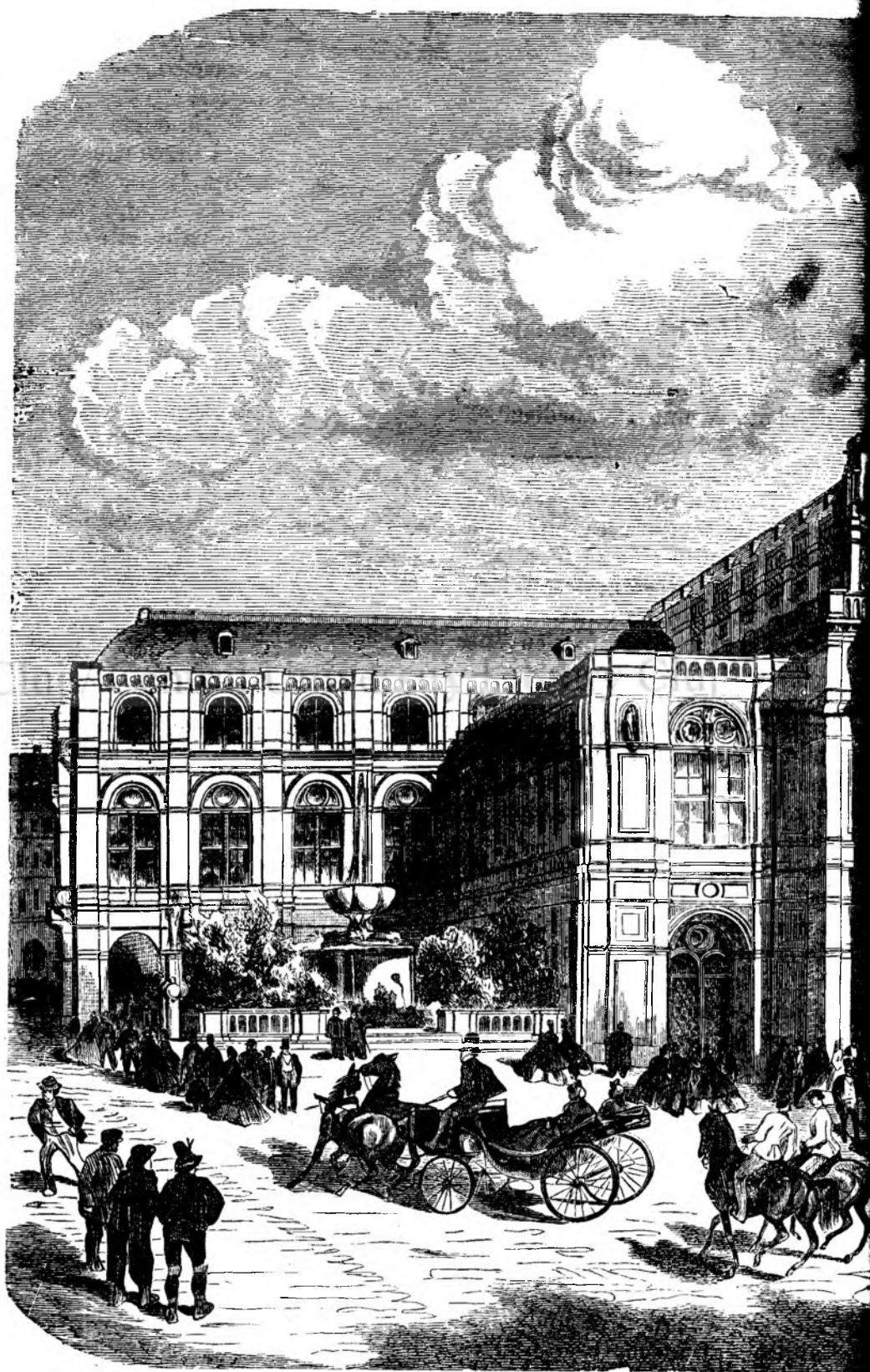
In gradin'a castelului si-petreceau dómn'a Clara cu Victoru la umbr'a a doi arbori, pe unu scaunu. Dinsulu tienea man'a Clarei si priviá in ochii ei.

— Dieu m'ai suprinsu Clara. N'aveam idea, n'asiu fi potutu visá in veci, ca August'a sê devina calugaritia. Cam s'a potutu resolvá o copila tinera a se ingropá de via, a se incuiá intr'unu claustru intunecosu unu sufletu tineru ce de la natura, asié doresce lumin'a. Nu me pricepu, se pare câ me 'mbetu. Unde s'a sciutu ea dorí, ce dorintia de la o copila tinera!...

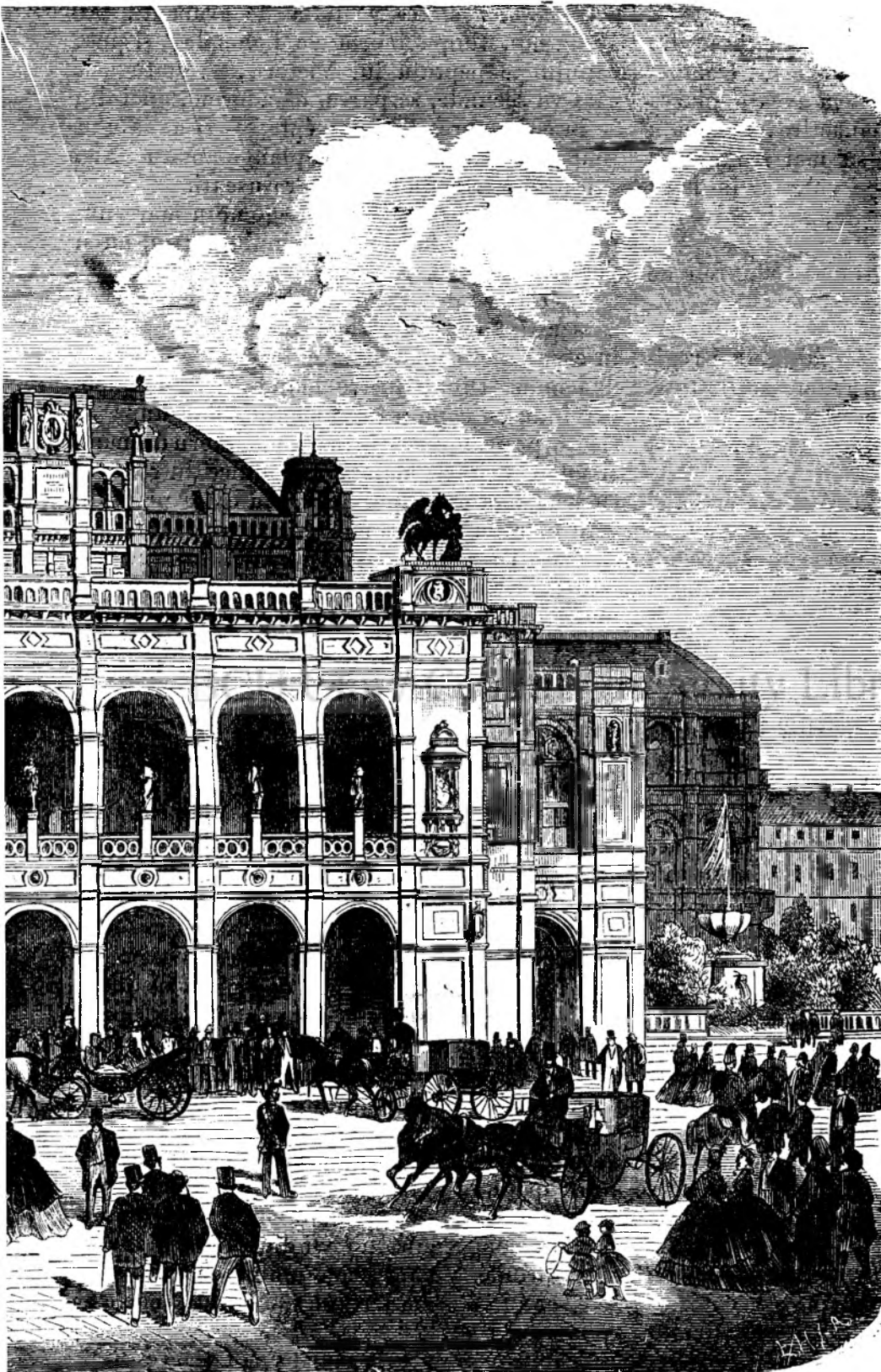
— Ast'a e ceea ce m'a suprinsu pe mine Victoru. Sê fi vediutu dorinti'a acea ardiétoria, patim'a aceea cu care me chiamá adese in preamlare pe la manastire, cu câta placere vorbiá de calugaritie — te-ai fi imbetatu; ér apoi ideile acele pîe de o viétiá santa, conceptele acele nalte de scopulu finalu alu omului, oh, te redicá la ceriu. Dîcea, câ pe dins'a nu o multiamesce pamentulu, uresce ómenii. — — Apoi scí, ca a fostu pré desvoltata, a cetitu multu, asié, câtu cumva viéti'a acea eterna ideala o-a scosu dintre noi. — I-am vorbitu de

viétia, de am-
 rulu ce o ascépta.
 Dícea, că l'a gus-
 tatu si acel'a, vedi
 bine in idea, dar
 pe ea nu o mul-
 tiamesce, pe cine
 iubesce adi, ma-
 ne-lu uresce, si
 mai multu nu-lu
 póte iubi in veci,
 ma déca voiá pe
 cine-va sê nu-lu
 urésca, se aperá
 sê nu-lu póta iu-
 bí. A amblatu
 multi la noi ca
 óspeti, dar pe ci-
 ne si candu a iu-
 bitu si a uritu
 dins'a asié, nu
 potu pricepe; dar
 insedaru n'am po-
 tutu invinge cu
 dins'a. Oh! câta
 suferintia am
 trasu de câte-va
 septemani, de
 candu tu ai am-
 latu in caletorie,
 si nu ti-am po-
 tutu spune. Mi
 s'a frantu ani-
 m'a candu si a
 datu dechiaratiu-
 nea cea din urma,
 câ se va retrage
 in manastire.
 Domnedieu scie
 ce va urmá, eu
 mi-am facutu tó-
 te detorintiele.
 Intr'aceea sunt
 ómeni, cari in
 claustru atátu de
 bine se afla; eu
 sperediu, câ ea
 dóra nu-si va urí
 alegerea.

Intr'ast'a so-
 sira nesce picuri
 de plóia, si in-
 pù a trage unu
 entu recorosu.
 ictoru luà pe

domn'a de bratie
si trecura catra
castelu.

E o dî frumósă. Castelulu dómnei Clara erá plinu de óspeti, tóta curtea gemea de ei, si de multîmea servitoriloru ce amblau ca itiele prin curte in susu si 'n josu. Band'a resună de rescantâ totu castelulu, tinerii petreceau in glume si fetiórele se preambiau in choru ca dînele prin grádin'a castelului.

Dómn'a Clara priviá pe feréstă din candu in candu ca si candu ar asceptá fara paciintia timpulu, sê ésa.

Vedea fetiórele preamblandu-se, si rídiendu si petrecandu-si ca angerii gratiosi, si celu mai frumosu angeru, Augusta, nu erá intre ele, dómn'a priviá, vedea, si nu i se frangé sufletulu, si nu-i crepá anim'a. Si-tocmiá vestmintele, si netediá crinii, se impodobiá cu aurie, si se cautá in oglinda, bine i stá, Domnedieu vedea si nu trasnea din seninu. — — Oh! câtu se póte cu-

fundá o femeia, oh câte póte rabdá unu Domnedieu!!

Asta-di va fi cununí'a cu Victoru, indata voru merge la biserica.

Cununí'a se va tiené in manastirea din dumbrava. Ací se pareá, câ man'a lui Domnedieu celu dreptu lucra. Victoru avea o placre deosebita a se cunun'a in manastire, in loculu acelu romanticu unde tóte-su mai frumóse si mai petrundiátorie. Clar'a nu voi, dar in urma la cererea de multe ori repetíta, se invoi si la acésta. Erá orbita deja.

Timpulu trecea, se intindeau umbrele de sér'a.

Éca, trasurile se punu in ordine. Vine calés'a miresei, pompósa ca si calés'a unei regine. Dómn'a ese — maestósa, frumósa, eleganta, cum póte dorí unu barbatu ambitiosu. O palóre neobocinuita erá pe faci'a ei, si asta inca-i stá bine. Asié-su miresele!

Asié-su miresele, dar nu tóte din aceea-si cauza. Cortegiulu porní. Unu mersu regalu.

Preste unu patrariu de óra manastirea erá indesuita. Preotulu celu betranu stá la altariu ca unu santu de marmure.

Luminele se aprinsera, ceremoní'a se incepù. — —

Iubesci mirés'a ta mire, si vei traí cu dins'a in bine si in reu pana la mórte? — intrebá preotulu de mire.

— Iubescu, si voiú traí cu dins'a in bine si in reu pana la mórte, — respunse Victoru.

Atunci s'audí unu tîpetu desperatu si nebunu, atátu de repede si de aspru, câtu toti nuntasii fura suprinsi.

Privira toti deodata catra usi'a manastirei, de unde viní tîpetulu. Si éta! Pe usi'a bisericeii se aieptá ca o furia nebuna o copila cu haine albe de calugaritia, sprintecate pe corpu totu carpe. Se vedeau cele mai divine gratii pe peptulu ei, albe si vergure ca nesce farmece sacre, desvelite si plesnite ici si cóle de vergele. Cine scie de vergele cum a fugitu prin tufe nebuna, séu dóra suveniru pie din clastru. Perulu celu de auru despletitu si incalcitu, picatu pe frunte, pe fruntea aceea asudata ce erá démna de o sórte mai de placere, fati'a palida si supta, ochii i se invêrteau nebunesce, si cu gur'a tîpá; tîpá infioratoriu.

Nimenea nu o potù oprí pana sê virí la altariu. Acolo se acatia de grumadii mirelui, apoi inca unu tîpetu, apoi prinse a ride cu hotu sfasíatoriu.

Clar'a, in acelu d'antâiu momentu cadiú lesînata; ér Victoru suprinsu, intinse man'a pe

langa copila, o acoperí cu vestmentulu seu, si statea ca incremenitu. Nu se scieá orientá in celu d'antâiu minutu.

Copil'a statea acatiata de grumadii lui. De la unu timpu incetá cu hohotele, si-puse capulu pe peptulu lui Victoru, si statù asié câte-va secunde, se pareá, câ adórme, apoi din ce in ce se pareá mai descépta, — si de la unu timpu incepù a plange, a plange amaru. Nici ochii lui Victoru nu remasera uscati.

In biserica se facù unu sgomotu mare, nu-mai preotulu celu betranu, omulu patítu, nu-si perdù presentí'a.

Oprinse de bratiu ambii cu Victoru si o scosera int'o casulí'a langa paretele manastirei, in casuli'a crasnicului. Ací o puse pe o lavitia de lemn. Dins'a merse blanda ca unu mielu privindu cu capulu in pamentu, dar dupa ce siedíu pe scaunu — prinse pe Victoru de mana si cu o privire blanda asié dulce lu-rogá sê siédia langa ea, apoi privindu catra preotulu celu betranu lu-rogá cu cuvinte pricepute.

— Te rogu, parinte bunu, lasa-me ni-tielu; mergi deslucisce lucru la ómenii acei multi, sciu câ voiú fi facutu vr'unu scandalu, eu me recreediu, indata mi-voiú viní in ori, pe domnulu Victoru lu-cunoscu, — va fi bunu si mi-va udá unu picu templele, apoi me voiú departá.

Preotulu, nici dinsulu nu scieá ce sê faca, — esí.

August'a priví blandu catra Victoru, apoi incepù:

— Tu nu scfi nimicu, dar eu le sciu tóte. O calugaritia betrana a amblatu prin pregiuru a cersí pe sém'a clastrului, si a devenitu la secretu si mi l'a spusu. Eu fuiú incuieta cu sil'a in clastru, mam'a m'a despoiata de libertate — pricepi pentru ce — pentru tine, pentru amoru, pentru amorulu teu. Eu nu-su de vina, câ-ci déca scieam, atunci nu te iubiam in veci. Dins'a a schimbatu anelu, eu atunci am ajunsu la sórtea unde me vediu-si in momintele trecute. Dins'a si-a decisu diu'a nuntii, eu am scapatu cu ajutoriulu calugaritiei amintite, câ-ci si ea a petrecutu chiar sórtea mea. Starea acea de compatimire numai din timpu in timpu me cuprinde. Voiám sê me 'ntalnescu cu mam'a, sê-i spunu câ o am iertatu, sê-i sarutu man'a si sê moriu.

Ací o amplura lacrimelle pe fatia.

— Dar ocupatu cu ide'a mea, — continuá ea — me cuprinse, sórtea pe cale si ajunsei aici fara voia. Ertati-me pentru scandalu, értati-me Victoru, mai multu nu vi voiú face nic

o dorere in veci. — O rogare am numai: te rogu, mergi a casa, crutia pe nefericit'a mama de scandalulu de care nu o potui crutiá eu, si déca cugeti câ si mie mi-ai fi detoriu cu ce-va, de séra dupa-ce va intunecá vino la fagulu celu mare, din susu de manastire, unde te cunoscu pentru prim'a-óra in viétia. Eu pana atunci voiu amblá ascunsa si acolo te voiu asceptá. — Déca vei viní, primesce inca nainte multiamit'a mea; déca nu, apoi ne vomu intalni in ceea lume Victoru. Adio!

Victoru pe langa tóta barbatf'a plangea ca unu copilu. Copil'a se scolà sê mérga, dinsulu voí a-i da sarutare plina de lacrimi, dar ea nu o primí, si scolandu-se, esf pe usia, se 'ntórse pe langa casulica, si fara a fi observata disparú prin padure.

Dinsulu atât'a fu de suprinsu, atât'a se implú de dorere, si atât'a se indignà de misie-li'a audíta, câtu stá ca ametítu fara a-i poté díce o vorba mangaitória.

(Finea va urmá.)

V. R. Buticescu.

Satire populare.

I.

Raculu si brósc'a.

P léca raculu sê se 'nsóre
In deséra pe recóre,
Si pe cale se intelni
Cu o brósc'a si-i grai:
„Unde mergi tu rósc'a brósc'a,
Si imflata ca o plósc'a?“
— Câ eu race am pornitu,
Sê-mi i-au cârpa de 'nvelitu,
Me gatescu sê me mârítu!“
— Ba pe draculu! te mariti?
Esti urita, si n'ai dinti,
Si n'ai capu de 'nvelitóre,
Si nici trupu de 'nvingatóre!“
— Dar tu race und' te duci,
De-tii-aidrumulu prin butuci?“
— Si eu me ducu sê me 'nsoru
Câ mi-su june si am doru!“
— Ba pe draculu! sê te 'nșori,
S'amagesci si tu surori?
Câ n'ai capu de comanacu,
Nici n'ai cracu de vr'unu nadragu!
Dar de vrei tu sê te 'nșeri,
Si nu cauti dupa comori,
Aid' eu mine la zavoiu,
Sê ne luâmu amendo
Apoi adi ciocu si mane ciocu,
Pane ni-omu gasi si noi locu!“
Racu-atunci de doru rosiesce,

Catra brósc'a se grabesce.
„Te iubescu brósc'a cu focu,
Ada-mi man'a pe-unu norocu?“
Si ospetiulu si-lu aduna,
Si tiuc'a mare-i cununa,
Si sieranulu e nanasiu,
Éra somnulu cimponiasiu,
Si ei toti se ospetéza
Raculu jóca si horéza:
„Hop leliti'a, scurta grósa,
Toem'a esti de cas'a nóstra!“*)

II.

Raculu si brósc'a.

Pléca raculu de-a petí
De-a petí, de a logódi,
Si ajunge ca-unu voinicu
La-o tufa de pipirigu,
Si-afia brósc'a maturandu
Póle lunge sufulcandu.
„Vina brósc'a dupa mine,
Déca vrei sê-ti fia bine!“
— Ba eu race nu m'oiu duce
Nu me tieni cu pita dulce,
Eu am móra sub feréstra,
Si fain'a-mi cure 'n casa,
Si am pit'a mea pe mésa,
Dóue cióre
Mi ducu la móra,
Doi cocosi
Mi baga 'n cosiu,
Doi gansaci
Mi tórna saci,
O gaina
Cerne faina,
Dóue musce
Facu galusce
Doi gandaci
Facu colaci.
Doi tintiari
Aducu frundiariu,
Ventulu bate
Lemne sparge,
Plói'a pica
Le despica,
Córb'a négra
'n focu le baga!
Si-i pe mésa
Pita-alésa!“
Raculu tace
Drumu-si face
Se 'ndeparte!*)

Publicate de

At. M. Marienescu.

*) Unu esemplariu din o colectiune tramisu de Dr. At. Siandor din Aradu — altulu de la Const. Ungureanu sin. in Sasc'a montana in Carasiu.

*) Unu esemplariu de la D. Prodanu din Ardélu, altulu din o colectiune vechia tramisa de p. Bartolomeiu din Brasiovu.

S A Z O N U

Despre cravata.

— Dupa H. Balzac. —

O cravata bine legata respandesc unu parafumu scumpu preste tóta toalet'a; ea este in toaleta ace'a, ce e garnitur'a gustuósa la prandiu.

Revolutiunea a fostu pentru toaleta ca pentru ordulu civilu si politicu unu timpu de crisa si anarchia; ea produse in specie pentru cravata un'a dintr' acele schimbári organice, cari la unu intervalu de secli vinu a renoi faci'a lucruriloru. Sub regimulu vechiu, tóta clas'a societátii aveá costumulu seu; se cunoscea de pe vestmintu proprietariulu, cetatianulu si muncitoriulu. Atunci cravat'a (deca se póte numi astfelu o carpa de muselinu, si o bucata de dintea — cipca, — cu eare parintii nostri si-juveleau grumadii) n'a fostu alta, decâtu unu vestmintu necesariu din panura mai multu séu mai pucinu scumpa, inse neesentiala si fara de insemnetatea personala. In fine francesii devenira toti egali in drepturi si asié in toaleta inca; astfelu diferinti'a in materi'a si croitur'a vestminteloru nu distingea mai multu conditiunile persóneloru. Cum dar sé ne cunoscemu in midiloculu acestei uniformitáti. Prin ce semnu estioru sé distingemu rangulu fia-carui individuu? De atunci erá reservata cravatei o destinatiune nóua: asta-di ea e creata pentru viétia publica, a dobanditu o importantia sociala; pentru cá fu chiamata a restabili, nuantiele cu totulu opuse in toaleta, ea deveni criteriulu dupa care adi recunosci omulu cum se cade, si omulu fara educatiune.

Intru adevveru, dintre tóte partile toaletei, cravat'a este unic'a, care apartiene omului, unic'a in care se afla individualitatea. Totu meritulu ce are pelerí'a, róculu séu calciunile, ce le portámu, este a pelerieriu-lui, croitoriulu séu alu calciunariulu, cari ni le au liferatu in tóta splendórea loru; noi nimicu n'amu arangiatu pe ele. Inse pentru cravata n'ai nici ajutoriu nici spriginu, esti restrinsu la tine insu-ti, singuru esti unde trebue sé cauti si sé afi totu ajutoriulu. Spalatórea (resp. negutiatoriulu) ti-da o bucata de batista tiepena; precum vei scí sé-ti ajuti, asié te vei folosi de ea: unu butucu de marmure in manele lui Phidias séu in ale unui taiatoriu de pétra. Atát'a ajunge omulu, cátu i ajunge cravat'a. Si spunendu adevverulu, cravat'a e omulu, prin ea se presinta si manifesta elu.

E recunoscutu de tóte spiritele cugetátorie, cá de dupa cravata poti judecá pe celu ce o pórtá; si pentru a cunósce pe unu omu ajunge a aruncá o privire preste aceea parte a corpului, care intrunescce capulu cu peptulu.

Cravat'a tiepena, intinsa, drépta, fara nici unu cretiu, cu nodulu turtitu, patrata, simetrica, ca si candu compasulu geometricu ar fi amblatu pe acolo — viaréta unu omu esactu, secu, egoistu.

Cravat'a de muselina deschisa, fara intaréla, undulósa, cu o roseta imflata, pretentiósa... éta unu june galantu, distrasu, uritiosu.

Cravat'a de batista nici tare susu nici pré josu

si destulu de neglesu legata, ca sé lase grumadiulu si capulu tóta libertatea miscarii, cu o legatura gratiósa, dar naiva si simpla... vi presinta unu poetu tristu, elegiacu.

Me oprescu pentru a nu profaná in câte-va linie unu sujetu demnu de a inspirá volume intregi, fiindu elu de atátu de mare interesu, estensiune si importantia.

Considerati in relatiune cu cravat'a, ómenii se impartu naturalminte in trei categorie mari.

Mai antáiu — pentru ca sé incepemu cu aceia, cari merita mai pucinu atentiunea nóstra ni se presenta aceea clasa numerósa de ómeni, cari pórtá cravat'a fara a o simti, séu a-i cuprinde insemnetatea, cari in tóta demanéti'a sucescu o bucata de panura pe dupa grumadi, ca o sfóra; apoi tóta diu'a se preambila, manca, alérga in afacerile loru, si sér'a se culca si adormu fara grige, fara mustrare, deplinu indestuliti cu sine-si, ca si cum cravat'a loru ar fi fostu in cea mai buna ordine. Ómeni fara actualitate, cari nu cunoscu spiritulu presintelui, continuandu seclulu alu XVIII-lea in midiloculu celui alu XIX-lea, defecte viue atátu de numeróse ale timpului, pfui! de rusínea seclului luminei, ce noi numai pro memoria amin-timú aici; cá relativu cu cravat'a, acestia sunt fiintie negative.

Dup'acestia imediatu urmédia aceia, cari recunoscú bunetatea ce contine cravat'a si pricepu importantia ei, dara cari nu se sciú folosi de sine insu-ti, sunt constrinsi a decopiá pe altii. Spirite marginite, sterpe, fara imaginatiune fara o singura ídea propria! ei studiédia in tóta diu'a nodulu, ce au sé-lu reproducea mane pe cravata. Ce stima sé dâmu acestoru servum pecus a cravatei? Eu i asemenu cu acei ómeni frivoli, cari in tóta demanéti'a culegu de prin gazete ideile despre cari au d'a vorbi in diu'a acea, si cu cersítorii, cari traiescu din gratia altor'a.

Rangulu primu, in fine, lu-ocupa acei barbati demni si solidi, cari simtiescu si pricepu importantia cravatei, cari cuprindu aceea ce e esentialu si intimu intr'ins'a cu aceea energia a intieptiunii, cu o asia potere a geniului, ce i distinge de muritori privilegiati „quos aequus amavit Jupiter.“ Acestia n'au nici maestri, nici modeli, ei afla in ei insu-si sucursu mare si nobilu; ei nu asculta decâtu de mintea loru, sunt adevverati creatori.

Fiindu cá cravat'a numai prin originalitate si naivitate are viétia, imitatiunea, subordinarea ei reguleloru o decolorédia, o amurtiesce — o omóre. Nu e studiu, nu ostenéla prin care sé poti ajunge la unu resultatu; est'a e unu lucru spontanu; din instinctu, din inspiratiune poti numai deveni la esperinti'a, cum se léga cravat'a. O cravata bine pusa este o trasura de acele genie, cari se simtu, se admira, dar nu se analisédia, nici se instruédia. Cutediulu a díce cu tóta poterea convictiunii, cá cravat'a e romantica in esentia sa, din diu'a ce ea se va supune reguleloru generali, principiiloru ficsate — ea va incetá d'a esiste.

S'a si aflatu in lume unu baronu de l'Empesé

(nume de batjocura, si insemnédia „intarela“ pentru că aci e vorb'a mai vertosu de cravatele ce se spéla si intarescu) care a publicatu „Artea d'a legá cravat'a.“ „Arte“ si „cravata“ éta dóue cuvinte, cari urla vedindu-se imparechiate. Ce confusiune de idei, cum se judeca omulu prin astfelu de fapte. Apoi se vedeti pe acestu baronu de l'Empesé, cu grumadiulu lungu, cu o cravata drépta si tiepena ca o scórtia. Unu nodu necioplitu, turtitu, cu capetele inainte incarnite si acatiatate cu unu acu; in fine totu ce se póte imaginá mai anticu, mai rococo. Dar inca cartea sa, ast'a produce unu risu generalu. Desparit'ri, separatiuni de genuri, clasificatiuni, linie oprite, o intréga legislatiuné aristotelica, unu adeveratu codice à la Boileau. . . Éta cum se punu pedece geniului. . . Cum se fabricau arguminte si testuri pentru spriginirea si sustienerea mediocritátii, cum se restorná gustulu publicu, déca nu se aflau spirite firme de a bravá a supra ridicólóseloru obstacle, pentru a propasi cu pasi siguri, si a conservá cravat'a in nascut'a-i libertate si splendóre.

Intre altele noi citámu unu singuru esemplu, care e dintre cele mai chiare, si care va face fia-caruia onóre imitandu-lu: Principele de R. . . de presinte archiepiscopu si cardinalu, a fostu lungu timpu glori'a cravatei. Pe acest'a nu l'ai fi vedutu desfacundu, legandu, si probandu de repetite ori nodulu pe aceea-si cravata. Elu insusiá acestei parti de toaleta unu terenu amplu, unu ce maretiu — ce unu spiritu marginitu n'ar fi sciutu cuprinde. Dóue-diece de cravate erau preparate inaintea lui; apucá un'a, o punea la grumadi, si o legá cu man'a-i sigura, care nu cunoscea esitarea. In casu déca nu-i placea legatur'a, indata o aruncá, luandu alt'a la mana. Asié probá elu câte odata diece, cinci-spre-diece pana ce nu se indestulia cu oper'a sa; pentru că cravat'a, espresiuenea cugeteloru tocmai ca stilulu, adese-ori e rebela ca acest'a. — Dar candu i-a succesu a produce in cravata-i acelu tipu fara parecchia, ce elu lu-avea in spiritu, lu-admirai, erai estasiatu. Sufletu-i trecea prin asta tiesetura usióra, si acolo se manifestá in intregitatea sa. Acolo vedeai acea prosperitate, acea libertate de spiritu, fara de care nu esiste originalitate, nu acea ardóre sufletésca, acelu focu invapaiatu, care mai tardiu s'a prefacutu intr'unu zelu religiosu, si deveni o vocatiune de cardinalu.

Atát'a despre cravata, cu oca siunea prossima vomu vorbi „despre vestmintele captusite.“

Georgitia.

CE E NOU?

× (Congresulu) juristiloru magiari au intrunitu multi ómeni de specialitate din tíera, in capitala precum judi, advocati, profesori si alti iubitori de sciintiele politico-juridice. De presiedinte s'a alesu Baltasaru Horvatu fostulu ministru de justitia.

□ (Denumiri.) De presiedinti de judecatória s'au numitu in Abrudu Dionisiu Tobiasiu, in Nasedu Ioanu Florianu.

— (Tiranisarc.) Unu tiganu de laia, ce se afla in apropiarea satului Muresiu-Lekentie, se infuriá astufelu a supra unui copilu, ce-lu necaji (batjocuri), pucinu, in cátu prindiendu-lu lu-legá de códa calului seu, care spariatu fugi pana in numitulu satu. Aci opritu fiindu calulu, se deslegá copilulu, care deja érá

mortu. Monstrulu de tiganu fu datu in man'a politiei, de la care si ascépta pedéps'a s'a.

‡ (Dóue sorori nenorocite.) Mai dílele trecute s'a facutu o aretare anonima contra unui locuitoriu din Teplitiu, cumca de 14 ani tiené inchise pe dóue sorori ale sale. Facéndu-se investigatiune din partea oficiului locale, intr'adoveru s'au aflu intr'o camera laterale dóue fiintie in starea cea mai deplorabile, una chiar a fostu nebunitu. Persónele cari au intratu mai antáiu in acésta camera necurata numai decátu au fostu cuprinsi de-o scarba nespusa, cá-ci aci li s'e presentá tabloulu starei deplorabile in care s'a fostu aflu si Barbara Ubrick. Caus'a acestei crude maltratari din partea tiranului frate a fiintieloru nenorocite inca nu se scie, dar se presupune ca dorulu de-a rapí avearea nenorociteloru sale surori l'aru fi condusu la acésta.

□ (In 27 augustu a. c.) la Giurgiu unu omu, care dupa ce de dóue ori s'a aruncatu in Dunare, dar fiindu scosu si dusu la spitalu, nóptea si-a taiatu gatulu, din nenorocire inse aflandu-se faptulu indata, prin intervenirea mediciloru n'a muritu, si acum se afla dusu la spitalu in Bucuresci. Pericolulu nu este mare, in curendu se spera vindecarea totala. Se díce, ca acésta ar fi facut'o din caus'a trailului reu cu nevéstasa.

‡ (D. C. A. Rosetti) pléca pentru strainetate. Regretámu ca dlui-si parasesce tíer'a chiaru atunci candu acésta se afla in nisce impregiurári asié de grave cum este cestiunea Strussberg, in privintia careia trebue s'o marturimu, ca Romanulu si a facutu detori'a in modu patrioticu, ca nici o alta fóie.

‡ (Hymen.) D. Ioanu Bochisiu se va cununá cu amabil'a domnisiór'a Maria Ciurileanu, fiic'a dlui preotu din Ciuril'a, in 3 octomvre a. c. Ceriulu sê-si reverse binecuventarea sa a supra junoi parecchia.

Literatura si arte.

— (D. Al. Odobescu,) membru alu „Societátii academice“, aflámu ca nu preste multu va scóte unu elaboratu archiologicu, despre manastirile, movilele si alte locuri de insemnetate istorica din Romani'a. Dlui este cunoscutu ca unu barbatu de o eruditie rare, de aceea nu ne indoimu despre area importantia din tóte puncturile de vedere a operei dsale, si o asceptámu cu mare neastemparu. Felicitámu totu-odata pe invetiátulu autoru pentru lucrarea cu care inavutiesce literatur'a. Archeologi'a este unu studiu plinu de fatigiuri, dupa cari scrutatoriulu nu este indestulu recompensatu la noi, lipsindu publiculu invetiátulu care sê se intereseze de o astfelu de lucrare. Credemu inse, cá academi'a dupa-ce va vedé insemnatatea operei, va recompensá ostenelele invetiátului autoru prin premiare.

‡ (D. M. Nerone Popp,) fostulu redactoru alu „Informatiuniloru“ din Bucuresci, nu preste multu va scóte la lumina unu romanu natiunalu, cu titlulu „Marea de focu.“ Suetulu este trasu din evenemintele anului nefastu, 1848. Titlulu este de minune! Sê sperámu ca si lucrarea nu va fi altmintrea, si de aceea o asceptámu cu mare dorintia.

× (D. M. Pascaly,) reintorsu in tíera, s'afla pe cale de a forma o trupa pentru stagiunea acésta. Pasi de pana acum in acésta, privintia i sunt cu succesu,

si se crede ca nu preste multu va poté forma o trupa buna. O dorimu din anima. Anulu espiratu, potemu dice ca teatru natiunalu in Bucuresci n'a esistatu; si comitetulu, care a creatu acésta trista positiune capitala si artistiloru, speramu că acum va face tóte inlesnirile posibile dlui Pascaly.

‡ (*In memoria lui Dante*) s'a redicatu mai de curendu la Neapole, in piati'a del Mercatello (acuma a lui Dante) o statua remarcabile, facuta de artistii Angelini si Solari; acésta statua e unulu dintre cele mai mari monuminte ale Italiei.

‡ (*S'a pusu in lucrare litografica*): „Tabloulu cu solemnitatea depunerii darurilor oferite de Romani si Romance pe mormentulu lui Stefanu celu Mare la manastirea Putn'a“, desemnatu de d. pictoru si fotografu C. Szatmari, ce intr'adinsu a fostu dusu acolo. Pe tablou se aréta splendidulu cortegiu, cum dómnele romane duc frumós'a urna consacrativa, elegantele epitafe oferite de dómn'a Haralambie si de dómnele din Iasi, cum si acela aiu institutului de bele-arte. Asemenea s'au desemnatu totu personalulu asistentu, maretulu arcu de triumfu, a redicatu la pórt'a manastirii, cum si pitorésc'a situatiune a Santei manastiri Putn'a, fondata in anulu 1465. Dnii doritori ce voiescu a posedo acestu memorabilu tablou natiunalu, sunt cu onóre rogati a adres'a cererile dloru la subsemnatulu dimpreuna cu pretiulu de 5 franci pe unu esemplaru si le voru primí prin posta bine ingrigite. Dnii redactori ai jurnaleloru ce voru binevoí a publicá acestu anunciu importantu, voru primí câte unu tablou bine ingrigitu. Majoru D. Papasoglu.

Din strainetate.

= (*Alb'a Tibrului.*) Cetimu in diuariulu an-glesu „Times“ urmatóriele amenunte fórte interesante in privinti'a albiei riului Tibru: Unulu din cele mai d'antâiu rezultate ale vietiei celei nóue, ce se reversa preste Rom'a, ca una consecintia a caderii temporale, va fi realizarea unui faptu care s'a totu promis si speratu, dar care — sub guvernulu papale — n'ar fi esítu nici una-data din nesiguranti'a si nedeterminarea ce se pastreza proiectelor numite chimerice. Vremu sê vorbimu despre sapatuarele ce e vorb'a sê se faca asta-di in alb'i'a Tibrului. Italianii, cari acum pentru antâi'a óra de la Constantinu, simtu că marea cetate e in adeveru a loru, au una credintia tare si neesagerata, dupa noi, in ide'a că comorile artistice, archeologice si de totu felulu suat incompate sub nesipuri, ce acestu riu gramadesce in Rom'a de trei mîi de ani. „Ori ce revolutiune, care trece -- dîcu dînsii — i platesce tributulu seu.“ Tibrulu primíá alta-data in sinulu seu statuele imperatorulu uriti de poporu, armele, diade-

m'a si alte insemne ale loru. In epocele cele mai calamitóse ale istoriei sale, candu Alaricu, Gensericu, Atil'a treceau prin santulu orasiu ca nescé vijelje; in timpii mai moderni, candu Normandii, Suavii si Austriacii se sfasiau la portile sale; locuitorii fara nici una sperantia d'a-si scapá viéti'a, n'aveau alte sorginti, spre a stavili feros'a cupiditate a invingatoriloru, de căiu d'a si aruncá in Tibru marmorele, dieii, vasele sacre, sculele de aur. „Tibrulu si-va avé totu-de-una par-tea sa“, e inca unu proverbu in vigóre printre Romanii din dílele nóstre. Tibrulu e marele basinu, aducundu receptaculu a totu ce se perde gramadindu-se, in care metalele pretióse pe cari le topescu focurile, pe cari le duc cu sine inundatiunile se imbucátiescu; in care galerele incarcate de bogatiele lumii vechie s'au nemolitu; abisulu in fine in care avutele si nestimatele sculpture ale templeloru si palateloru antice au fostu aruncate. Ni potemu dar imaginá minunile ce cuprindu luncile mării si cătu ni s'aru inveseli ochii d'amu poté ordiná oceanului sê ni vanda ceea ce cuprindu secretele-i aduncimi. Tibrulu nu este nici atátu de bogatu, nici atátu de intinsu, dar — multiamita fericitei sale positiuni si evenemintelor insemnate cari s'au petrecutu pe tiermurii sei — este interesante pentru arte si sciintia, prin varietatea suveniriloru de lumea vechia, pe care sinulu seu le contine. Moste uitate, perdute sub gamede de vase, cari le acoperu de seculé si cari n'ascépta spre a se aretá din nou la lumin'a cea mare in mant'a-li de frumsetie, de cătu una generatiune energica, cu vointia si cu mani active.

× (*Urmările unei manevre.*) Diuariulu polonesu Dziennik scrie ca la Lembergú dílele aceste tienendu-se o manevra militaria, cu ocaziunea acésta siese sol-dati au remasu morti si raniti.

Feliurite.

△ (*Noulu edificiu de opera din Vien'a.*) Icón'a nóstra a dóua represinta cas'a de opera din Vien'a, care din punctu de vedere architectu e o raritate. In Vien'a sunt mai multe edificie pretióse, inse tóte sunt edificate dupa stilulu vechi. Cas'a de opera e facuta dupa unu modelu modernu si in privinti'a frumsetiei, elegantiei si architecturei e unulu dintre cele mai pompóse si mai pretióse edificie a capitalei imperiale.

= (*Espositiunea agricola.*) Se facu mari pregatiri in Germani'a pentru o espositiune de productiuni agricole din tóte partile acestei tieri. Guvernulu prusianu inca a venitu in ajutortulu comitetulu aran-giatoriu cu sume considerabile. Agronomii si agricultorii germani voru tiené anulu acest'a congressu generalu.

Glume si nu pré.

T i g a n i i.

Strinsu-s'au tiganii-odata
Toti din lume la olalta,
La capetulu satului

In marginea codrului,
Câti ciurari, câti lingurari
Si maestrii toti mai mari,

Dramboiesci, cimpoitori
Corturari si lipitori,
Ca biserica sê-si faca

Popa de țiganu s'alega,
 Că-i hulesce lumea 'ntréga,
 Că n'au satu, locu statatoriu
 Si popa din viti'a loru...
 — Candu lun'a din nori esia
 P'aloru fetie se vedea
 'Ntuncimea noriloru
 Negurele noptiloru,
 Numai ochii li-zariau
 Numai dintii li-sclipiau;
 Multi desculți si desmatiați
 Si cu anii nespelati,
 Cu camesile pe dosu
 Camisiulu in gura 'ntorsu,
 Ele desvelite,
 La peru despletite,
 Er purdeii invescuti
 Cum din mame-au fostu nascuti,
 Dupa-ce s'au strinsu cu totii
 Cu rudeniă nepotii,
 In fruntea d'adunare,
 S'apusu dad'a celu mai mare,
 Porielitu dad'a Ciuril'a
 Ce-a lucratu mai 'ntâiu cu pil'a
 Si cu Danceu Paraleu,
 Ce stă ciumpu pe unu ileu,
 Si eră impodobitu
 Pe cum nu s'a pomonitu,
 C'o mintea desmatiața
 Tóta 'n atia inchiegata,
 Ciucuri rosii de Anglia
 Pe ei petece o mie
 Mai avea unu ciornovacu
 D'alungu peste capu crepatu,
 Candu in capu i si-lu punea
 Pe umere se opriă,
 De nu eră sioldorosu
 I-vrea trece pana josu.
 Er elu ca omu mai de tréba
 Trebuî vorb'a se 'ncepa,
 Er țigani se 'mbulziau,
 Si toti gurele cascau.
 „Ascultati cu totii
 Sê vi siuntru mortii
 — S'audîmu, s'audîmu dada!!
 Și-apoi toti vorbiau d'odata;
 Er in toiulu loru
 Fundulu codriloru,
 Hohotu resună
 Buh'a huhuiă,
 Chiara loru cantă.
 Dad'a cuventă:
 „N'ati luat de séma voi
 Cum ne ocarescu pe noi,
 Că poporulu de țiganu
 Si-ié viti'a de la Hamu
 Care a fostu blastematu
 De tata candu s'a 'mbetatu,
 Ca din elu sê nu se nasca
 Numai limba țiganésca,
 Multe alte mai sgonescu
 De poporulu țiganescu,
 Multe dîcale si glumo
 Si ne facu de risu la lume,
 Dîcu că amblâmu din tiéra 'n tiéra
 Si mancâmu Pasci cu ocară,

Ma ca lumea d'ai amblă
 Ca țiganulu n'ai află,
 Nici de vitia straluciti,
 Nici de maestrii vestiti,
 Deci sê nu se dîca dara
 Că mancâmu Pasci cu ocară,
 Sê ne racadimu,
 Si sê ni zidimu
 O biserică pe veste
 „Cum n'a fostu, nici nu mai este!
 — „Sê traiésca dad'a nostu!
 — Striga atuncea toti d'arostu —
 Bine dada, bine a fi
 Si-asié Pascele-su aci.
 Dad'a éra incepea
 Dar mai tare-lu asurdiă,
 Si 'ntrebandu s'audiă:
 Cin' a face? cin' se 'ncepa?
 Cari-su ómeni mai de tréba?
 „Mei fauri si corturari
 S'audiau nesce ciurari
 Voi sunteti maestrii mari
 Andaluiti dara voi
 „Că v'omu ajutá si noi!
 — D'andalitu cale vale
 Dara d'alta-i reu mai mare
 Că-ci se face-o turburare,
 Că in ce locu sê o faca?
 Altii vréu din susu de vale
 Sê n'o duca ap'a mare,
 Altii 'n dealu pe locu naltiatu,
 Că e loculu mai curatu
 Nepotendu-se vuji
 Că in ce locu voru zidi,
 Tréba-asiă li-sa manatu
 Că toti de capu s'au luat, u,
 Din barbati pana 'n copii,
 Din straini pana 'n fratii,
 Altii pe josu se trageau
 Unii in ochi se scuipiau
 Si cu dintii se muscau.
 Dupa zóla si zvirgóla,
 Dad'a intieptu se scóla,
 Face din mana miscare
 Ca sê taca micu cu mare.
 Si-apoi éra cuventă:
 Orosioiu țiganiloru
 Dau de scire toturoru,
 Cumca ni-ar mai trebuî
 Si déca ar fi bine-ar fi,
 S'avemu si popa santîtu
 Dar din viti'a țiganésca
 Plata sê nu-i trebuésca!
 — „Dreptu e dada! bine-a fi!
 Si popa ni-ar trebuî!
 Cin' sê fia? Că a fi Danceu...
 „Care siede pe ileu!
 — Dar Danceu li multiamesco
 Si astfeliu de p'ileu vorbesce:
 „Dragulu meu, poporulu meu
 Bucuros asi fi eu dieu
 Că-ci numai sê spunu ce-i dreptu
 Io-su din toti mai intieptu,
 Dara me temu de pecate
 Că-ci mi-am omoritu unu frate
 Si betranulu dada

Candu a mersu o data
 Sê ié unu stupu din crénga
 Cu purdei si cas'a 'ntréga...
 Dad'a 'n goronu s'a suitu,
 Candu a fostu la scoboritu
 Lui in minte i-a venit, u,
 Ca elu se tina de crénga,
 De elu famili'a 'ntréga,
 Astfeliu sê venimu frumosu
 Unulu p'altulu pana josu.
 Candu toti ne-am fostu insíratu
 Dad'a din virfu a strigatu:
 „Stati si ve 'ntariti in veni
 Pan' scuipesce dada 'n mani,
 Elu scuipuiă, dara cadea,
 Pe toti Ddieu batea,
 Că multi de noi au moritu
 Eu petiorulu mi-am slintitu.
 Er dad'a din dinti hîrgea,
 Si pe mórto-acum tragea,
 Dar mie-mi pareă
 Că elu dór' de min' ridea
 Deci c'o mute l'am lovit
 De delocu a-si moritu...
 Er odata am facutu
 Pe unu frate ce-am avutu
 D'a furatu din podu d'a casa
 De la-unu popa-o elisa grasa,
 Si 'n spate cu clis'a mare
 A ajunsu la-o punte 'n vale,
 Dar sê calce nu vedea,
 Déca ceriulu nu elipiă
 Deci elu totu moréu dícea:
 Clipi Dómne, mai tare, elipi
 Că-ti voiu dá si tîe-unu picu,
 Éra candu i s'a parutu
 Că dór' puntea-ar fi trecutu,
 Veselu incepù a strigá:
 Ori mai clipi Dómne ori ba
 Dar din ast'a nu-i mancá,
 Elu atunci alunecá
 Si in vale ciuffincá,
 Eu cu fratii toti m'am dusu
 Sê-lu cautâmu pe apa 'n susu,
 Insedaru inse-am cautatu,
 Pana adi nu l'am aflatu;
 Dad'a éra cuventă:
 Toti țigani lu-ascultá:
 „Sciti voi mei cum sê lucrâmu
 Haidati sê némbarbatâmu
 Si o carte se scriâmu
 La Pirlitu, Mitropolitu
 Sê ni-de popa santîtu,
 Chiar din viti'a țiganésca,
 Plata sê nu-i trebuiésca,
 Ddieu sê ni-lu traiésca!
 „Bine-a fi mei dada dieu
 Sê te tiena Ddieu,
 Numai cin' sê merga dara
 Dupa popa sê ni-lu céra?
 — Dad'a-toiu sê nu se 'n cépa,
 Apucá lucrulu de tréba,
 Doi-spre-diece au alesu,
 Doi-spre-diece lingurari
 Cari au fostu fugari mai mari
 C'a s'ajunga mani pe séra

Popa de țiganu se cêra
 Ei la drumu luara
 Ca popa se cêra
 Cum mergeau fara de cale
 Peste vâi peste hotare,
 Vinu pe langa-o stana,
 Cugetai cã duhu-i mana.
 „Stati unu picu hortacii miei
 Striga unulu dintre ei —
 N'ati luat de sêma voi
 Cã perî unulu din noi,
 Chiar acuma-anumerai
 Dar pe unulu nu aflai,
 Cei ortaci se 'nspaimentau
 Ca de draculu se 'nfricau,
 Si 'n cepu a se pune 'n rondu,
 Unulu p'altulu numerandu,
 Dar ori si cum numerã
 Celu pierdutu totu nu s'afliã,
 Cã-ci care ca numerã
 Elu pe sine se lasã,
 Si standu la mijlocu de cale,
 Incepura-unu lolotu mare
 „Hei more or' ce l'a dusu
 Nici cã-lu duce nu ne-a spusu,
 „Scõla pecurariu din somnu
 Cã furã satan'a-unu omu,
 Vin' anumerã pe noi
 Cum anumeri tu pe oi,
 Cã noi totu ne-anumerãmu
 Dar pe unulu nu aflãmu,
 Si candu de-a casa am venit
 Doi-spre-diece am fostu pornitu ;
 „Bucurosu v'oiu numerã
 Dêca 'n stana veti intrã,
 Bucurosu țigãni intrau,
 Dar celu pecurariu ososu,
 Si-alege unu paru de grosu,
 Si si-mana berbecii 'n strunga
 Si prin strunga i pelunga,
 Si care-lu ca numerã
 Peste spate-lu mesurã,
 Si elu bine-a numeratu,
 Celu pierdutu inca s'aflatu ;
 Numerati de omulu bunu
 Se luara éra 'n drumu,
 Candu sosira la Pirlitu
 Ce-va 'n minte li-a venit
 Si unulu asié-a graitu :
 „Audîti mei ce vi spunu
 Eu in frunte sê me punu
 Voi in sîru toti dupa mine,
 Ca sê dãmu binetia bine
 Candu in casa vomu intrã,
 Eu din frunte voiu strigã :
 „Ddiu blagoslovéscã

Domnulu casei si-lu traiéscã,
 Éra voi dîceti atunci :
 Si pe dõmna si pe prunci,
 Cas'a mész'a Domnului,
 Viti'a, protoviti'a lui.
 — Candu la usia au venit,
 Toti in siru s'au ronduitu,
 Dara celu dinaintea loru
 Se lovî 'n pragu la petioru,
 Si blastema pragulu reu :
 De l'ar bate Ddiu
 Ceialalti, dîceau atunci :
 Si pe dõmn'a si pe prunci,
 Cas'a mész'a Domnului
 Viti'a, potoviti'a lui !
 Si Pirlitu mitropolitu
 Inholbã din ochi uritu,
 Dara solii nepatîti
 Iertatiune si-ceriã,
 Cã n'au vrutu sê dîca asiã !
 — Si erã frate Pirlitu
 De minune 'mpodobitu,
 In capu cumana cu de sderu
 Si esiã perulu prin elu,
 Fati'a-i nu-i pelitia d'omu
 Ci funingine din hornu,
 Vitiã d'alui Faraonu ,
 Intre toti mai intieptu
 Si cu barba pana 'n pieptu.
 Apoi mai avea fartate
 O minteia trasa 'n spate ,
 Laturu de resaritu
 Tõta i-a fostu descãrpitu,
 Ceia lature i-au dusu
 Venturile de la apusu.
 Elu cartea cã o ceti
 Si de locu li-darui :
 Popa Matraguna
 Celu de vitia buna ,
 Fara plata sê slujéscã
 Pe țigani sê-i canonéscã ;
 Si-apoi pop'a far' sambria
 A venit la parochia,
 Si 'ncepù a cuventã
 Toti țigãni lu-ascultã :
 „Dragii mei de poporeni
 Voi maestrii si mireni,
 Voi bisericã voiti
 Pana 'n Pasci se ve ziditi,
 Dar mai 'ntãiu se sciti :
 Tréba sê ve canoniti
 Pasci se n'acceptati
 Necuminecati,
 Deci vi spunu bucatele
 Din cari voru fi Pascele !
 Toti țigãni dîcu d'arostu :

„Bucurosu mei pop'a nostu !
 Stringeti prescuri parasite
 Cari nu-su pistornicite,
 Mai luati o buruena,
 Numele-i hereanu se chiama,
 Si otietu de nõue ani,
 Erba-amara de țigani,
 Dêca vreti se fiti iertati
 Tréba sê me ascultati ;
 Ei cu deji toti se luara
 De Pascele le gatara,
 Apoi la pop'a le-au dusu
 Si cã-su gata lui i-au spusu,
 Éra Matraguna
 Celu de vitia buna . . .
 Incepù a slugi Pascele
 Sê le bata Prasnacele ;
 Dupa-ce le pré santî
 Incepù a-le 'mpartî,
 Inse care ca gustã
 Numai din gura crãsicã
 Si din ochi cã lacrimã,
 Din pitioru rastelã
 Frigurile lu-scuturã,
 „Mei parinte mai mereu,
 Te rogãmu cu Ddiu,
 Dã la cei mici mititele
 Cã-ci i afla reu de ele,
 Dara pop'a n'ascultã
 Ci purdeiloru li dá,
 Inse care ca gustã
 De pamentu se imbordã
 Si mai multu nu resuffã.
 Pe țigãni toti atunci
 I-au lovit gele de prunci,
 Vasulu din mana-i smãcira
 Si de popa lu-lovira :
 „Manca-ti popa a ta spovada ,
 Nici e dulce, nici sarata,
 Decãtu d'ast'a se mzcãmũ
 Mai bine raiulu lasãmũ,
 Pasci nõue nu ni mai dá
 Nici nu ne cuminecã,
 Ci ne lasa a ne'mprosicã !
 Popa-atunci i-a afurisitu :
 „Tu țiganu sê ffi hulitu
 Unde vei amblã prin tiéra
 Sê-ti dîca cu o cara :
 „Sê traiéscã țiganulu
 Cãtu i-a bate ciocanulu,
 Cãtu va dîce ciór'a garu,
 Cãtu va stã stanc'a in paru,
 Sê n'ai satu si locu d'a stã,
 Nici popa din viti'a ta,
 Sê amblati din tiéra 'n tiéra
 Sê mancati Pasci cu ocarã !

Vasiliu Budescu.

Suplementu „Cavalerii Noptii“, tomulu V, cõl'a VI.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alexandru Kocsã in Pest'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.